



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 662/2022-28

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditsa a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Jozefom Dobrovičom, LL.M., advokátom, Záhradnícka 27, Bratislava, proti postupu Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 28/2018 takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 28/2018 **b o l o p o r u š e n é** základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Sťažovateľovi **p r i z n á v a** primerané finančné zadostučinenie v sume **1 000 eur**, ktoré **j e** mu Okresný súd Bratislava I **p o v i n n ý** zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
3. Okresnému súdu Bratislava I **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 28/2018 konal bez zbytočných prietahov.
4. Okresný súd Bratislava I **j e p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia v sume **426,65 eur** na účet jeho ustanoveného právneho zástupcu do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ označený v záhlaví tohto rozhodnutia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. novembra 2022 a doplnenou 11. januára 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 28/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“). Sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať v napadnutom konaní bez zbytočných prietáhov. Požaduje tiež priznanie primeraného finančného zadostučinenia v sume 6 000 eur, ako aj náhradu trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že 17. mája 2018 podala Okresná prokuratúra Bratislava I (ďalej len „okresná prokuratúra“) obžalobu proti sťažovateľovi na tom skutkovom základe, že 4. augusta 2017 v čase okolo 23.05 h v Bratislave [REDAKOVANÉ] bez zjavného použitia násillia vnikol do rodinného domu a z neuzamknutej izby z kabelky poškodenej odcudzil zelenú koženú peňaženku s obsahom a retiazky zo žltého kovu, čím jej spôsobil škodu vo výške 105 eur, a následne z kabelky ďalšej poškodenej odcudzil krémovú koženú peňaženku aj s obsahom a sivé puzdro s obsahom, čím jej spôsobil škodu vo výške 365 eur. Sťažovateľ sa takéhoto konania dopustil napriek tomu, že bol v predchádzajúcich 24 mesiacoch za taký čin odsúdený, a to trestným rozkazom z 15. júla 2015 právoplatným 5. februára 2016 za prečin krádeže.

3. Dňa 18. októbra 2018 vydal okresný súd trestný rozkaz, ktorým bol sťažovateľ uznávaný za vinného. Proti tomuto trestnému rozkazu podal právny zástupca sťažovateľa v zákonnej lehote odpor. Obhajca predložil 25. apríla 2019 okresnému súdu návrh na vykonanie dokazovania na hlavnom pojednávaní. Hlavné pojednávanie bolo nariadené na 3. september 2019, avšak bolo zrušené. Od zrušenia pojednávania bol okresný súd nečinný. Z dôvodu nečinnosti okresného súdu podala okresná prokuratúra sťažnosť pre nečinnosť. Až na základe tejto sťažnosti okresný súd nariadil hlavné pojednávanie na 16. máj 2023. Sťažovateľ sa domnieva, že „v danej veci sa súd dopúšťa prietáhov v konaní a tým porušuje základné práva sťažovateľa.“

II.

Argumentácia sťažovateľa

4. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka, že jeho trestná vec nie je do dnešného dňa právoplatne skončená, pričom vzhľadom na skutkovú a právnu náročnosť skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, napadnuté konanie trvá neprimeranú dobu, a to už takmer 5 rokov.

5. Sťažovateľ je toho názoru, že okresný súd sa v napadnutom konaní „dopúšťa prietáhov“, a tým porušuje označené práva sťažovateľa podľa ústavy a dohovoru. Argumentuje, že medzi pôvodným a aktuálnym termínom hlavného pojednávania je rozdiel takmer štyroch rokov. Vzhľadom na skutkový stav veci ide o neprimerane dlhý čas nekonania, a to aj vzhľadom na skutočnosť, že

sťažovateľ sa k spáchaniu skutku priznal. Ak by okresná prokuratúra nepodala sťažnosť, k nariadeniu ďalšieho termínu pojednávania by nebolo došlo. Sťažovateľ k vzniku zbytočných prietahov nijako neprispel.

6. Finančného zadosťučinenia sa sťažovateľ domáha vzhľadom na nemajetkovú ujmu, ktorú v dôsledku zbytočných prietahov v napadnutom konaní utrpel. Stav právnej neistoty, v ktorom sa nachádza, viedol aj k vzniku psychickej ujmy.

7. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval a uznesením č. k. IV. ÚS 662/2022-20 z 24. januára 2023 ju v celom rozsahu prijal na ďalšie konanie.

III.

Vyjadrenie okresného súdu a replika sťažovateľa

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

8. Na výzvu ústavného súdu na vyjadrenie k ústavnej sťažnosti reagoval predseda okresného súdu, ktorý v podaní č. k. 1 SprV 37/2023 zo 16. februára 2023 poukázal na to, že v trestnej veci sťažovateľa bolo nariadené hlavné pojednávanie na 16. máj 2023.

9. V napadnutom konaní došlo k vzniku prietahov *„prevažne z objektívnych príčin, bez subjektívneho zavinenia zákonného sudcu, a to najmä z dôvodu nadmernej zaťaženia súdnych oddelení.“* Predmetné súdne oddelenie je zaťažené inými trestnými vecami poznačenými niekoľkoročnými prietahmi, ktoré sú spôsobené personálnou a materiálnou poddimenzovanosťou okresného súdu. Priebeh napadnutého konania ovplyvnili aj opatrenia v súvislosti s ochorením COVID-19, ktoré objektívne znemožňovali okresnému súdu konať v predmetnej trestnej veci.

10. Vzhľadom na to, že prietahy v napadnutom konaní vznikli z objektívnych príčin, predseda okresného súdu navrhol, aby sťažovateľovi nebolo priznané primerané finančné zadosťučinenie.

III.2. Prehľad napadnutého konania:

11. Ústavný súd pri skúmaní opodstatnenosti námietok sťažovateľa vychádzal z prehľadu napadnutého konania vymedzeného sťažovateľom v ústavnej sťažnosti a taktiež z priloženého súdneho spisu, pričom ho podrobnejšie vymedzil v časti IV tohto nálezu.

III.3. Replika sťažovateľa:

12. Sťažovateľ k vyjadreniu okresného súdu nepredložil do meritórneho pojednania ústavnej sťažnosti žiadne stanovisko.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

13. Ústavný súd v súlade s § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil od ústneho pojednávania vo veci ústavnej sťažnosti, keďže na základe

podaní okresného súdu a sťažovateľa dospel k záveru, že od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

14. Podstatou argumentácie sťažovateľa je námietka porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu v napadnutom konaní, ktorého predmetom je rozhodovanie o vine a treste sťažovateľa na základe obžaloby podanej prokurátorom a po podaní odporu sťažovateľom proti trestnému rozkazu okresného súdu.

15. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov garantovaného v čl. 48 ods. 2 ústavy osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03, IV. ÚS 105/07, IV. ÚS 90/2010). Z toho vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označených právam identické.

16. Ústavný súd pri rozhodovaní o ústavných sťažnostiach namietajúcich porušenie už citovaných práv vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (IV. ÚS 221/04).

17. Podľa ústavného súdu právo na konanie bez zbytočných prietahov zaručené čl. 48 ods. 2 ústavy (podobne čl. 6 ods. 1 dohovoru) sa v prípade konania pred orgánmi činnými v trestnom konaní chráni po začatí trestného stíhania, keď sa občan stáva účastníkom tohto konania buď ako obvinený, alebo poškodený (II. ÚS 41/98, II. ÚS 20/02). Účel základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktorým je predovšetkým odstránenie stavu právnej neistoty nielen obvineného, ale aj poškodeného ako strán v trestnom konaní, sa sleduje konaním a rozhodovaním príslušných orgánov v primeranej lehote (III. ÚS 99/02). Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota strán v trestnom konaní neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu o vine, resp. nevine obžalovaného a na tento výrok nadväzujúcimi ďalšími výrokmi nastoľujúcimi práva a povinnosti. Primeraná lehota na konanie v trestných veciach sa v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí teda posudzovať prísnejšie (I. ÚS 11/08, I. ÚS 306/2016, I. ÚS 100/2017, II. ÚS 239/2020). Nemožno pochybovať o tom, že aj povaha predmetného trestného činu si vyžaduje osobitnú starostlivosť orgánov činných v trestnom konaní a všeobecného súdu o naplnenie účelu trestného konania, čo okrem iného znamená, že orgány činné v trestnom konaní a všeobecný súd majú povinnosť organizovať svoj procesný postup tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a skončená, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty strán v trestnom konaní.

18. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu, a to najmä podľa týchto troch základných kritérií: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho

konania (strany v spore) a postup samotného súdu (napr. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou EŠLP ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

19. Pri posudzovaní prvého kritéria – zložitosti veci dospel ústavný súd k záveru, že vo veci ide o rozhodovanie o vine a treste sťažovateľa ako obžalovaného na základe obžaloby podanej prokurátorom. Z právnej kvalifikácie skutku vymedzenej v obžalobe vyplýva, že skutok je právne kvalifikovaný ako prečin krádeže podľa § 212 ods. 1, ods. 3 písm. b) Trestného zákona v súbehu s prečinom porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1 Trestného zákona, ktorého sa sťažovateľ mal dopustiť tak, že bez zjavného použitia násillia vnikol do rodinného domu a z neuzamknutej izby na prízemí odcudzil od dvoch poškodených špecifikované predmety, čím im mal spôsobiť škodu vo výške 105 eur a 365 eur. V predmetnej trestnej veci nemožno identifikovať prvky skutkovej alebo právnej zložitosti veci. Napadnuté konanie od podania obžaloby (17. mája 2018) do meritórneho prejednávania ústavnej sťažnosti trvá 4 roky a 10 mesiacov bez toho, aby bolo právoplatne skončené, keď sťažovateľ proti trestnému rozkazu z 18. októbra 2018 podal odpor, pričom odvtedy okresný súd v napadnutom konaní opäť meritórne nerozhodol a nevykonal ani jediné hlavné pojednávanie.

20. Z hľadiska hodnotenia povahy veci sa ústavný súd oprel o všeobecnú zásadu uznávanú aj v judikatúre EŠLP, podľa ktorej sa primeraná lehota na konanie v trestných veciach v dôsledku mimoriadne citlivého zásahu do sféry osobných práv a slobôd, ktorý je s priebehom trestného procesu spojený, musí posudzovať prísnejšie (I. ÚS 11/08, I. ÚS 306/2016, I. ÚS 100/2017, II. ÚS 239/2020, IV. ÚS 178/2022).

21. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bolo správanie sťažovateľa ako strany napadnutého konania. Vychádzajúc z ústavnej sťažnosti a vyjadrenia okresného súdu a tiež z pripojeného súdneho spisu, ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľa nijako neprispelo k sťaženiu postupu okresného súdu v napadnutom konaní, a tým aj k celkovej dĺžke napadnutého konania.

22. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotí, či v napadnutom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, je postup okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd pritom vychádzal zo svojej konštantnej judikatúry, v zmysle ktorej zbytočné priet'ahy v konaní môžu byť zapríčinené nielen samotnou nečinnosťou všeobecného súdu, ale aj jeho neefektívnou činnosťou, teda takým konaním, ktoré nevedie efektívne k odstráneniu právnej neistoty (II. ÚS 32/03, IV. ÚS 267/04, IV. ÚS 182/08).

23. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že napadnuté konanie v čase rozhodovania ústavného súdu trvalo približne 4 roky a 10 mesiacov, pričom napadnuté konanie nie je právoplatne skončené. Obžaloba bola okresnému súdu doručená 17. mája 2018, následne okresný súd 18. októbra 2018 rozhodol trestným rozkazom. Dňa 31. októbra 2018 bol okresnému súdu doručený odpor proti trestnému rozkazu, pričom sťažovateľ namietal výšku uloženého trestu, keďže tento považoval za neprimerane prísny. Súdny spis bol následne 21. marca 2019 pridelený príslušnému zákonnému sudcovi z dôvodu zániku funkcie sudcu u pôvodného zákonného sudcu. Obhajca sťažovateľa doručil okresnému súdu 25. apríla 2019 podanie – návrh na vykonanie dokazovania na hlavnom pojednávaní. Zákonný sudca 28. mája 2019 žiadal pripojiť špecifikované súdne spisy týkajúce sa iných trestných vecí sťažovateľa. Dňa 17. júla 2019 okresný súd určil termín hlavného

pojednávania na 3. september 2019. Termín hlavného pojednávania zrušila zastupujúca sudkyňa 28. augusta 2019 z dôvodu čerpania rodičovskej dovolenky zákonného sudcu. Dňa 16. októbra 2019 bola trestná vec sťažovateľa pridelená ďalšiemu zákonnému sudcovi. Okresná prokuratúra podala 17. februára 2022 okresnému súdu sťažnosť pre nečinnosť podľa § 55 ods. 3 Trestného poriadku. Okresný súd následne 28. decembra 2022 nariadil termín hlavného pojednávania na 16. máj 2023.

24. Vychádzajúc z prehľadu napadnutého konania vymedzeného v predchádzajúcom bode tohto nálezu, možno súhrnne konštatovať, že po podaní obžaloby okresný súd rozhodol trestným rozkazom, proti ktorému sťažovateľ 31. októbra 2018 podal odpor. Od podania odporu okresný súd po deviatich mesiacoch nariadil termín hlavného pojednávania tak, že sa malo konať po uplynutí 11 mesiacov od podania odporu (3. septembra 2019). Uvedený termín hlavného pojednávania bol zrušený 28. augusta 2019. Následne bol okresný súd nečinný v rozsahu troch rokov a štyroch mesiacov, keď až 28. decembra 2022 nariadil termín hlavného pojednávania na 16. máj 2023.

25. Do meritórneho rozhodnutia o ústavnej sťažnosti, t. j. po uplynutí štyroch rokov a piatich mesiacov po podaní odporu, okresný súd urobil v zásade dva úkony smerujúce k prejednaniu trestnej veci sťažovateľa – dvakrát nariadil hlavné pojednávanie, pričom prvý termín hlavného pojednávania bol zrušený. Ústavný súd takto konštatuje súvislé obdobie nečinnosti okresného súdu v napadnutom konaní efektívne v rozsahu vyše štyroch rokov.

26. Pokiaľ ide o odkaz okresného súdu na personálno-organizačné okolnosti (vysoký počet pridelených vecí, personálna a materiálna poddimenzovanosť), ktorý možno vnímať ako obranu okresného súdu, ústavný súd poukazuje na svoju judikatúru, podľa ktorej nie je možné prenášať technicko-organizačné problémy štátnych orgánov na účastníkov konania, čo platí o to viac, ak to má za následok porušenie ich základných práv alebo slobôd. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, nemôže byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku nezbavuje štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prietahy v súdnom konaní (IV. ÚS 97/04, IV. ÚS 136/03, IV. ÚS 35/06, II. ÚS 481/2017). Rovnako tak uviedol, že hoci nie všetky nástroje na vyriešenie tzv. objektívnych okolností sa nachádzajú v dispozičnej sfére vedenia súdu či konajúceho sudcu, nemožno systémové nedostatky v oblasti výkonu spravodlivosti pripisovať na ľarchu účastníkov súdneho konania (pozri napr. I. ÚS 119/03, II. ÚS 179/2013, II. ÚS 264/2013, II. ÚS 481/2017). Rovnaký záver vyplýva aj z judikatúry ESLP, v zmysle ktorej je na členských štátoch, aby organizovali svoje právne systémy takým spôsobom, aby zaručili rozhodnutie o veci v primeranej lehote, preto nadmerné pracovné zaťaženie nemožno vziať do úvahy (porov. Vocaturo proti Taliansku, rozhodnutie z 24. 5. 1991, séria A č. 206-C, § 17; Cappello proti Taliansku, rozhodnutie z 27. 2. 1992, séria A č. 230-F, § 17; sťažnosť vo veci Bieliński proti Poľsku, č. 48762/19, rozhodnutie z 21. 7. 2022, § 46).

27. Obdobne pandémie ochorenia COVID-19 môže byť dôvodom nečinnosti, avšak v rámci ojedinelej nečinnosti trvajúcej kratší čas aj s prihliadnutím na predmet konania a jeho význam pre sťažovateľa (IV. ÚS 266/2022, IV. ÚS 422/2022). Obmedzenia, ktoré si vyžiadala pandémie COVID-19, môžu mať nepriaznivý vplyv na vybavovanie vecí vnútroštátnymi súdmi, hoci to v zásade nemôže zbaviť štát všetkej zodpovednosti za nadmernú dĺžku predmetného konania (sťažnosť vo veci Q and R proti Slovinsku, č. 19938/20, rozhodnutie z 8. 2. 2022, § 80).

V aktuálne prerokúvanej veci v čase vzniku pandémie a s tým spojených opatrení (marec 2020) napadnuté konanie už trvalo približne dva roky, t. j. dobu, v ktorej vzhľadom na vymedzený skutok, ktorý sa sťažovateľovi kladie za vinu, mohol okresný súd už meritórne rozhodnúť, resp. aspoň vykonať dokazovanie na hlavných pojednávaniach. Z týchto dôvodov ústavný súd mohol túto obranu okresného súdu akceptovať len čiastočne a prihliadol na ňu pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení.

28. Na podklade skutočností uvedených v bodoch 19 až 27 tohto nálezu ústavný súd dospel k záveru, že okresný súd v napadnutom konaní pri prejednávaní trestnej veci postupoval neefektívne a nesústreďene a celkovo bol v posudzovanom období nečinný. Okresný súd teda nezvolil taký procesný postup, ktorý by smeroval k rýchlemu rozhodnutiu veci samej, a tým aj k rýchlemu odstráneniu právnej neistoty sťažovateľa ako obžalovaného v predmetnom trestnom konaní súdnom. Týmto postupom okresného súdu tak bolo v napadnutom konaní porušené základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj jeho právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd rozhodol v súlade s čl. 127 ods. 2 prvou vetou ústavy a § 133 ods. 1 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

29. Vzhľadom na to, že v napadnutom konaní do času rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti okresný súd meritórne nerozhodol, ústavný súd požiadavke sťažovateľa, aby prikázal okresnému súdu v napadnutom konaní konať bez zbytočných prieťahov, vyhovel tak, ako to je uvedené v bode 3 výroku tohto nálezu [§ 133 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde].

V.

Primerané finančné zadost'učinenie

30. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

31. Podľa § 133 ods. 3 písm. e) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže priznať sťažovateľovi primerané finančné zadost'učinenie, ak o to požiadal.

32. Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. IV. ÚS 210/04, I. ÚS 164/2018).

33. Prihliadajúc na petit ústavnej sťažnosti, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ si uplatnil primerané finančné zadost'učinenie v sume 6 000 eur, ktoré odôvodnil skutočnosťami bližšie uvedenými v bode 6 tohto nálezu.

34. Pri rozhodovaní o primeranom finančnom zadost'učinení ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti, z ktorých vychádza aj ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadost'učinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

35. Zohľadňujúc konkrétne okolnosti posudzovanej veci, ústavný súd v neprospech okresného súdu hodnotil predovšetkým jeho celkovo nesústreďený a neefektívny postup v napadnutom konaní a celkovú nečinnosť v napadnutom konaní. Ústavný súd tiež zohľadnil potrebu prísnejšieho posudzovania postupu všeobecného súdu v trestných veciach vzhľadom na dopad pretrvávajúceho trestného obvinenia predovšetkým na osobnostné práva obvineného (obžalovaného). V prospech okresného súdu ústavný súd čiastočne zohľadnil opatrenia v súvislosti s ochorením COVID-19, ktoré čiastočne objektívne sťažili postup okresného súdu v napadnutom konaní. Na podklade týchto skutočností ústavný súd dospel k záveru, že v danom prípade je spravodlivé a konkrétnym okolnostiam posudzovanej veci primerané priznanie finančného zadosťučinenia sťažovateľovi v sume 1 000 eur (bod 2 výroku tohto nálezu). Vzhľadom na priznanie finančného zadosťučinenia v sume 1 000 eur oproti sťažovateľom navrhovanej sume 6 000 eur vo zvyšnej časti ústavný súd ústavnej sťažnosti nevyhovet (bod 5 výroku tohto nálezu).

VI.

Trovy konania

36. Podľa § 73 ods. 1 zákona o ústavnom súde trovy konania pred ústavným súdom, ktoré vzniknú účastníkovi konania, uhrádza účastník konania.

37. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

38. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde) nárok na náhradu trov konania v celkovej sume 426,65 eur.

39. Nárok na priznanie trov právneho zastúpenia ústavný súd posudzoval podľa vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľovi priznal trovy právneho zastúpenia za 2 úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, písomné podanie ústavnej sťažnosti) podľa § 13a ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky. Ústavný súd vychádzal zo základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby za rok 2022 (prevzatie a príprava zastúpenia) v sume 193,83 eur a za jeden úkon právnej služby za rok 2023 (písomné podanie ústavnej sťažnosti) v sume 208,67 eur (1/6 výpočtového základu podľa § 11 ods. 3 vyhlášky), tiež zo sadzby za náhradu hotových výdavkov (režijný paušál) za jeden úkon právnej služby za rok 2022 v sume 11,63 eur a za jeden úkon právnej služby za rok 2023 v sume 12,52 eur (1/100 výpočtového základu podľa § 16 ods. 3 vyhlášky), čo spolu predstavuje sumu 426,65 eur.

40. Priznanú náhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku).

41. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou nálezou uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 30. marca 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu